

# บทที่ 1

## บทนำ

### ภูมิหลัง

ในสังคมโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรม วิสัยทัศน์ของชุมชนโลก และการตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้กว้างขึ้น และมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 1) ภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ เป็นภาษาสากลที่ทั่วโลกใช้ในสังคมยุคข้อมูลข่าวสาร คนไทยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ เพื่อประโยชน์ในการติดต่อสื่อสาร เพื่อการศึกษา การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ เพราะปัจจุบันคนไทยมีโอกาสติดต่อกับชาวต่างชาติมากขึ้น และเทคโนโลยีที่หลังไหลเข้าสู่สังคมไทยส่วนใหญ่ จะใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการนำเทคโนโลยีไปใช้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ จึงเป็นเรื่องสำคัญในฐานะพลเมืองโลกยุคโลกาภิวัตน์ โดยประสิทธิภาพของการใช้ภาษาอังกฤษ ขึ้นอยู่กับการศึกษาเล่าเรียน การเรียนภาษาอังกฤษจะช่วยให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติได้ถูกต้อง เกิดความมั่นใจและมีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษา (กรมวิชาการ, 2545 : 1)

ภาษาอังกฤษนับว่าเป็นภาษาต่างประเทศที่มีความสำคัญและแพร่หลายที่สุด กลายเป็นภาษาสากลของโลก คนในประเทศต่าง ๆ รับรู้ รับฟัง ภาษาอังกฤษผ่านสื่อต่าง ๆ ทุกวัน สินค้าและเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันส่วนใหญ่ มีชื่อ เครื่องหมาย คำอธิบาย วิธีใช้และแหล่งผลิตเป็นภาษาอังกฤษ หนังสือ ตำรา วารสาร อินเทอร์เน็ต วิทยุ โทรทัศน์ ที่สื่อความหมายเป็นภาษาอังกฤษก็มีอยู่แพร่หลายทั่วไป อาจกล่าวได้ว่าแทบทุกประเทศทั่วโลกให้ความสำคัญภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก สำหรับในประเทศไทย ภาษาอังกฤษนับว่าเป็นภาษาต่างประเทศที่มีความสำคัญและนิยมเรียนมากที่สุด มีบทบาททั้งด้านการศึกษา สังคม การเมือง เศรษฐกิจ การค้า การท่องเที่ยว ตลอดจนจนถึงมวลชน ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแห่งโอกาสที่คนเราจะพัฒนาแนวคิดของตน หรือเป็นภาษาที่สองที่เราจำเป็นต้องเรียนรู้ เพื่อให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกและสังคม จัดได้ว่าภาษาอังกฤษมีอิทธิพลต่อชีวิตคนไทยมากขึ้น กลายเป็นสิ่งจำเป็นที่ทุกคน

ต้องเรียนรู้ แต่การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่ผ่านมา ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ยังไม่ประสบผลสำเร็จอย่างแท้จริง ซึ่งมีสาเหตุมาจากปัญหาต่าง ๆ มากมาย ปัญหาสำคัญประการหนึ่งคือ นักเรียนขาดทักษะในด้านการอ่าน (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์. 2544 : 71)

ทักษะการอ่าน เป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากการอ่านเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาความเจริญของงานและสติปัญญา การอ่านทำให้ความรู้แตกฉาน ก่อให้เกิดทักษะการคิด ช่วยเพิ่มพูนสติปัญญา สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง สร้างบุคคลแห่งการเรียนรู้ ซึ่งนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต นอกจากนี้ การอ่านยังเป็นเครื่องมือในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ทำให้สามารถแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ การอ่านเป็นหัวใจสำคัญในการศึกษาหาความรู้ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะทำให้เข้าใจในเนื้อหา บทความ และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีการวางแผนในการเตรียมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเป็นนักอ่านที่ดี (จริยาภรณ์ รุจิโมระ. 2545 : 55) สอดคล้องกับข้อคิดเห็นของ บันลือ พลฤกษ์วัน (2534 : 6) และ Strang (1962 : 11) ที่กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะสำคัญที่ทำให้ให้นักเรียนเพิ่มการเรียนรู้ และช่วยเสริมความรู้ความคิดของผู้อ่านให้เพิ่มพูนมากขึ้น เป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอน เป็นทักษะที่ต้องใช้ในการเรียนการสอนมากกว่าทักษะอื่น ๆ และต้องใช้กับทุกวิชา ทุกระดับชั้น ดังนั้นในการสอนอ่านจึงควรเน้นความเข้าใจในการอ่านให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของหลักสูตร

นอกจากนี้ เรวัตี หิรัญ (2540 : 149) ได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะการอ่านไว้ว่า ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นและสำคัญเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากปัจจุบัน โอกาสที่จะได้เห็นและอ่านภาษาอังกฤษมีมากขึ้น การรับเอาเทคโนโลยีและวิชาการสมัยใหม่ รวมทั้งเรื่องอุปโลกปริโลกจากต่างประเทศ จึงเข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมากในชีวิตของคนไทย ทักษะการอ่านจึงมีความสำคัญมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อ ทำสัญญา ค้าขาย หรือแม้แต่การอ่านฉลากสินค้าอุปโลกและปริ โลก ล้วนต้องอาศัยความเข้าใจในการอ่านทั้งสิ้น แต่เนื่องจากทักษะการอ่านเป็นทักษะที่ซับซ้อนและต้องอาศัยการฝึกฝน เพราะการอ่านไม่ใช่เพียงอ่านตัวอักษรออกเท่านั้น แต่ต้องมีความเข้าใจด้วย ดังนั้นทักษะการอ่านจึงจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนจากการเรียนในห้องเรียนจากครูผู้สอนจนชำนาญก่อน แล้วจึงไปฝึกเพิ่มเติมเองนอกห้องเรียน ซึ่งต่างจากการฝึกทักษะการฟัง-พูด ที่สามารถฝึกได้เองจากเทปฝึก หรือจากแหล่งต่าง ๆ รอบตัว ซึ่งอยู่นอกห้องเรียน

แม้จะมีผู้ให้ความสำคัญกับทักษะการอ่านมากเพียงใดก็ตาม แต่ความสามารถทางการอ่านของนักเรียนส่วนใหญ่ ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ จากการศึกษาสภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนขามแก่นนคร ยังไม่บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากภาพรวมของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขามแก่นนคร เฉลี่ยร้อยละต่ำกว่าเกณฑ์การเรียนเพื่อรอบรู้ที่โรงเรียนตั้งเป้า หมายถึงที่ร้อยละ 70 และทักษะที่นักเรียนทำคะแนนได้ต่ำที่สุด คือ คะแนนทักษะการอ่าน ซึ่งควรจะได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้มีการพัฒนาขึ้นตามเกณฑ์ที่โรงเรียนได้ตั้งเป้าหมายไว้ สอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการอ่านภาษาอังกฤษของ เรวดี หิรัญ (2540 : 151) ที่พบว่า เด็กไทยส่วนมากยังมีระดับความสามารถในด้านการอ่านภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ และการที่ผู้เรียนส่วนมากยังขาดความสามารถในทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจอยู่นั้น อาจจะเป็นเพราะยังขาดวิธีการหรือเทคนิคที่เหมาะสม ที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพในการอ่านเพื่อความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น ซึ่งปัจจุบันได้มีนักการศึกษาและนักวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะทักษะการอ่าน ได้ทดลองใช้เทคนิคและวิธีสอนแบบต่าง ๆ เพื่อจะหาว่าวิธีสอนแบบใดจะเป็นวิธีสอนที่ดีและเหมาะสมที่สุดที่จะทำให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจในการอ่าน

ปัญหาด้านการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน นับเป็นสิ่งที่ควร ได้รับการปรับปรุงแก้ไขอย่างจริงจัง โดยเฉพาะครูผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเตรียมประสบการณ์ให้กับผู้เรียน จึงจำเป็นต้องเร่งหาเทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการสอนอ่านภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กลวิธีหนึ่งที่สามารถนำมาพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษให้ได้ผลดีขึ้น คือ การใช้เทคนิคการสร้างผังความคิด (Widdowson, 1979 : 79) ซึ่งสอดคล้องกับ ไสว พิกขาว (2544 : 161) ที่ได้กล่าวถึงการพัฒนาการสอนอ่านภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นนั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาค้นหาเทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อเพิ่มแรงจูงใจ ความสนใจ และส่งเสริมให้มีความเข้าใจในการอ่าน การสร้างผังความคิด (Mind Maps) เป็นเทคนิควิธีการหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้ด้านการอ่านภาษาอังกฤษมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงสารสนเทศต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ระหว่างความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อย ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันตามลำดับความสำคัญให้เห็นเป็นรูปธรรม ในลักษณะของแผนภาพหรือผังความคิด ทำให้ความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียนดีขึ้น

นอกจากนี้ วิเศษณ์ ชินวงศ์ (2544 : 11) พบว่า การวิเคราะห์และสรุปผลการเรียนรู้ออกมาเป็นผังความคิดนั้น จะนำไปสู่การค้นหาคำรู้ตามความสนใจจากเนื้อหาบทเรียน โดยมีการจัดระบบระเบียบของข้อมูล และหาความคิดหลัก ความคิดรอง เชื่อมโยงความสัมพันธ์กันเป็นหมวดหมู่ ง่ายต่อการจดจำ ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่าน สามารถเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้และสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัทรีญา บุรินทร์อุทัยกุล เจริญชัย (2551 : 97) ที่ได้ทดลองนำเทคนิคผังความคิดมาใช้ในการพัฒนากิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนหนองเม็ก อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า สามารถพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสูงขึ้น ในอัตราส่วนร้อยละ 81.14 ของคะแนนเต็มและ

มีนักเรียนผ่านเกณฑ์ 70/70 คิดเป็นร้อยละ 89.47 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อ่านโดยใช้ผังความคิด อยู่ในระดับมาก นักเรียนมีความกระตือรือร้นกับการเรียน มีความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน สามารถวิเคราะห์เนื้อหาออกเป็นประเด็นหลัก เพื่อหาส่วนประกอบของรายละเอียดอื่น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัทรา ไชยสัตย์ (2551 : 47) ที่ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้ผังความคิดกับวิธีการสอนอ่านตามคู่มือการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ผังความคิด มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านหลังเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือการจัดการเรียนรู้

ผังความคิด เป็นเทคนิคประกอบการเรียนรู้ที่มีประโยชน์ต่อผู้เรียนหลายประการ ดังที่ Carrell, Pharis and Liberto (1989 : 651) แสดงความคิดเห็นว่า ผังความคิด มีประสิทธิภาพในการพัฒนาคำศัพท์สำคัญก่อนอ่าน สามารถทดสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน และช่วยให้ผู้เรียนสามารถดึงเอาโครงสร้างความรู้เดิมมาเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ได้ดี เมื่อผู้เรียนเรียนจบบทอ่านแล้ว ผู้เรียนสามารถอภิปรายโดยใช้ผังความคิดเพื่อเน้นการจับใจความสำคัญของเนื้อหา สามารถขยายผังความคิดจากการอภิปรายกับเพื่อน ๆ ได้ และช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้วิธีการที่จะเชื่อมโยงความรู้เก่ากับความรู้ใหม่ Devis and McPherson (1989 : 232) ได้แสดงทัศนะเพิ่มเติมว่า ผังความคิด เป็นกลวิธีการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพ และมีความยืดหยุ่น กล่าวคือสามารถนำมาใช้ได้ทั้งกิจกรรมก่อนการอ่าน กิจกรรมขณะอ่าน และกิจกรรมหลังการอ่าน กิจกรรมดังกล่าวจะช่วยให้นักเรียนมองเห็นองค์ประกอบและความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ ในเนื้อหาที่อ่าน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญและโยงความสัมพันธ์ของแต่ละส่วนเข้าด้วยกันอย่างมีเอกภาพ

นอกจากการนำเทคนิควิธีการต่าง ๆ มาประกอบการเรียนการสอนแล้ว สุวิมล ว่องวานิช (2550 : 2) ได้ให้ข้อคิดว่าการพัฒนาการเรียนการสอนนั้น สิ่งที่ต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งคือ การใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และกล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของครูตามการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 ว่าด้วย แนวการจัดการศึกษาตามมาตรา 30 ที่กำหนดให้สถานศึกษามีหน้าที่สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อุ การทำวิจัยปฏิบัติการ จึงนับเป็นกระบวนการหนึ่งที่ครูสามารถใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะปฏิบัติงานสอน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นนวัตกรรมที่บุคคลหลายฝ่ายคาดหวังว่าจะช่วยแก้ปัญหาการเรียนรู้อุของผู้เรียนและพัฒนาการเรียนการสอนได้ดี เพราะเป็นการวิจัยที่มีหลักการและวิธีการที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้อุของผู้เรียน นั่นคือการทำงานที่เป็นการสะท้อนผลการปฏิบัติงานที่เป็นวงจรต่อเนื่อง โดยเริ่มต้นที่ขั้นตอนการวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Acting) การสังเกต (Observing) และการสะท้อนกลับ (Reflecting) สอดคล้องกับข้อคิดเห็นของ ประวิต เอรารวรรณ์ (2545 : 53) ที่กล่าวถึงข้อดีของวิจัยปฏิบัติการว่า ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ ทำงานอย่างเป็นระบบ สามารถแก้ปัญหาได้ทันที และขั้นตอนต่าง ๆ ของการวิจัยปฏิบัติการ ถือเป็น

กระบวนการที่เป็นระบบ ที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู และนักเรียน ได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมแสดงความคิดเห็น ค้นพบปัญหาและร่วมกันแก้ปัญหา ระหว่างการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้

จากการศึกษาสภาพปัญหา เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยในฐานะ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งประสบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนด้านการอ่านภาษาอังกฤษ จึงมีความสนใจที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ โดยนำเทคนิคการใช้ผังความคิดและกระบวนการของการวิจัยปฏิบัติการ มาพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยความเชื่อว่า จะช่วยแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มทักษะการอ่าน ให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนของครูให้มากขึ้น

### วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้ผังความคิด ด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการ
2. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้ผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยนักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้ผังความคิด

### ขอบเขตการวิจัย

#### 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขามแก่นนคร อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวนนักเรียน 430 คน จำนวนห้องเรียน 12 ห้องเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/9 โรงเรียนขามแก่นนคร อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวนนักเรียน 34 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็นห้องเรียนประจำชั้นและเป็นห้องเรียนเพียงห้องเดียวที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน สัปดาห์ละ 4 คาบเรียน

## 2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษโดยใช้ผังความคิด

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ

2.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษโดยใช้ผังความคิด

## 3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตัวชี้วัดข้อที่ 3 สาระการเรียนรู้แกนกลางข้อที่ 3 และตัวชี้วัดข้อที่ 4 สาระการเรียนรู้แกนกลางข้อที่ 4 โดยจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ แบ่งเป็นวงจรปฏิบัติการ 3 วงจร ประกอบด้วยแผนปฐมนิเทศ 1 แผน และแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 9 แผน ๆ ละ 2 ชั่วโมง

## 4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554

### นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การวิจัยปฏิบัติการ หมายถึง การวิจัยซึ่งใช้กระบวนการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ใช้วงจรปฏิบัติการ 3 วงจร แต่ละวงจรมีกำหนดการปฏิบัติ 4 ขั้นตอน โดยนำขั้นตอนและหลักการของการทำวิจัยปฏิบัติการตามแนวคิดของ เคมมิสและแม็กแท็กการ์ด (Kemmis & McTaggart, 1992 : 11-14) มาปรับเป็นแนวทางในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ กำหนดการปฏิบัติ 4 ขั้นตอนที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ ขั้นที่ 1 การวางแผน ขั้นที่ 2 การปฏิบัติ ขั้นที่ 3 การสังเกต ขั้นที่ 4 การสะท้อนผล ทั้ง 4 ขั้นตอนมีลักษณะเป็นวงจรซึ่งข้อสรุปในขั้นที่ 4 จะนำไปเป็นพื้นฐานในการวางแผนสำหรับวงจรต่อไป จนกว่าจะได้ข้อสรุปที่แก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถที่เกิดจากการอ่านบทอ่านวิชาภาษาอังกฤษของผู้เรียน หลังจากผู้เรียนศึกษาบทอ่านแล้วผู้เรียนสามารถเขียนผังความคิดและตอบคำถามจากเนื้อหาบทอ่านได้ ซึ่งประเมินโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบที่ประกอบด้วยแบบเขียนตอบผังความคิดและแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ นำมาเทียบกับเกณฑ์ โดยนักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 มีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์

ร้อยละ 75 ขึ้นไป แบบทดสอบดังกล่าว ประเมินผลโดยให้ผู้เรียนอ่านเรื่องแล้วแสดงความเข้าใจเรื่องที่อ่าน ด้วยการเขียนผังความคิดจากเนื้อหาที่อ่านและเลือกคำตอบจากคำถามต่าง ๆ เช่น ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน บอกความหมายของคำศัพท์หรือสำนวนในบริบท บอกรายละเอียดและใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง ตั้งชื่อเรื่อง หาความหมายของประโยค ตลอดจนการเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่าน ซึ่งนำไปทดสอบผู้เรียน ที่ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ โดยใช้ผังความคิด

3. กิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษโดยใช้ผังความคิด หมายถึง การจัดการเรียนการสอน ตามแนวทางการจัดกิจกรรมการสอนอ่านภาษาอังกฤษของกรมวิชาการ มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการ อ่าน 3 ขั้นตอน ได้แก่ กิจกรรมก่อนการอ่าน กิจกรรมขณะอ่าน และกิจกรรมหลังการอ่าน แล้วนำ เทคนิคการสร้างผังความคิดมาใช้ในขั้นกิจกรรมขณะอ่าน โดยให้ผู้เรียนอ่านเนื้อเรื่อง แล้วทำความเข้าใจ เนื้อเรื่องด้วยการฝึกหาคำความคิดรวบยอดหลัก ความคิดรวบยอดย่อยจากเรื่องที่อ่าน และสร้างผังความคิด จากเรื่องที่อ่าน สำหรับงานวิจัยนี้ ผู้เรียนเขียนผังความคิดแบบแผนผังรูปแมงมุม และอาจตกแต่งเพิ่มเติม โดยใช้ สี สัญลักษณ์ รูปภาพ หรือรูปทรงเรขาคณิตลงในแผนผังตามที่เห็นว่าเหมาะสมกับเนื้อหาบทอ่าน โดยการ เขียนความคิดรวบยอดหลักไว้ตรงกลาง แล้วแตกสาขาออกมาเป็นความคิดรวบยอดย่อย แล้วลากเส้น เชื่อมโยงแต่ละความคิดรวบยอด อาจมีการระบายสีเพื่อความสวยงาม และเลือกเติมคำ ข้อความหรือ เชื่อมโยงข้อความ และในขั้นกิจกรรมหลังการอ่าน ให้ผู้เรียนตอบคำถามจากเนื้อเรื่อง นำเสนอผังความคิดที่ สร้างขึ้น และช่วยกันสรุปผังความคิดร่วมกับครู

4. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้สึกและความคิดเห็นของ นักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้ผังความคิด ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วัดผลโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้ผังความคิด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 10 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีระดับความคิดเห็น 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด พร้อมทั้งให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นที่มีต่อการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในตอนท้ายของแบบสอบถามความพึงพอใจ

### ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษที่สูงขึ้น มีความพึงพอใจในการเรียนวิชา ภาษาอังกฤษและสามารถใช้ภาษาในการแสวงหาความรู้จากสื่อต่าง ๆ ได้
2. ครู นักวิชาการ และผู้สนใจ มีแนวทางในการพัฒนาและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอ่าน ภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพ
3. โรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องในแวดวงการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีข้อมูลสารสนเทศ ที่จะพิจารณา เลือกแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม